

VEMA — VERY EARLY MEDICAL ABORTION

Jak dlouho je
nutné čekat, než
můžeme bezpečně
ukončit časné
těhotenství?

Vladimír Dvořák jr. a kolektiv
Centrum ambulantní gynekologie a primární péče, s.r.o., Orlí 10, Brno
Porodnicko - gynekologická klinika, Fakultní nemocnice Olomouc

FARMAKOLOGICKÉ UKONČENÍ TĚHOTENSTVÍ DO 49. DNE AMENOREY (GESTAČNÍHO STÁŘÍ)

- Mifepriston 600mg p.o. (Mifegyne 600mg®)
- Misoprostol 400ug p.o. (Mispregnol 400ug®)

Mifegyne® mifepristone mifepristonum

Mispregnol® misoprostolum 400

Farmakologické ukončení těhotenství s použitím léčivých přípravků Mifegyne® (mifepristonum) a Mispregnol® (misoprostolum) do 49 dní amenorey.

blokátor progesteronu **analog prostaglandinu**

Mifegyne® **Mispregnol®**

600 mg mifepristonum
400 mcg orálně misoprostolum

3 tablety (600 mg) Mifegyne® perorálně za 36 až 48 hodin po užití mifepristonu **1 tableta (400 mcg) Mispregnol®** perorálně

UKONČENÍ TĚHOTENSTVÍ

PŘED UKONČENÍM TĚHOTENSTVÍ

Krok 1

Potvrzení nitroděložního těhotenství a datace těhotenství (stanovení gestačního stáří)

- stanovení hladiny β -hCG a ultrazvukové vyšetření
- potvrzení, že se nejedná o mimoděložní těhotenství
- poučení pacientky o farmakologickém ukončení těhotenství včetně souvisejících rizik a případných nežádoucích účinků

Krok 2
0. den

Podání přípravku Mifegyne®
3 tablety mifepristonu (600 mg) v jedné perorální dávce

UKONČENÍ TĚHOTENSTVÍ

Krok 3
2. den

Podání přípravku Mispregnol®
36-48 hodin po podání Mifegyne®

1 tableta (400 mcg) perorálně

- zvracení do 30 minut po užití by mohlo vést ke snížení účinnosti misoprostolu, tj. doporučuje se užití perorálně novou tabletu (400 mcg) misoprostolu
- prevence RhD aloimmunizace u RhD negativních žen
- nasazení hormonální či jiné metody antikoncepce

PO UKONČENÍ TĚHOTENSTVÍ

Krok 4
14.-21. den

Kontrolní vyšetření

- kontrolní ultrazvukové vyšetření k potvrzení kompletního vypuzení těhotenské tkáně z dutiny děložní
- sledování poklesu hladiny β -hCG

FARMAKOLOGICKÉ UKONČENÍ TĚHOTENSTVÍ V I. TRIMESTRU

■ 2014

- Nitroděložní prosperující těhotenství
- Sekundární amenorea 42-49 dní (6+0 - 7+0)
- Embryo 2-9mm
- Přítomna pulzace krevního oběhu („ASP +“)

FARMAKOLOGICKÉ UKONČENÍ TĚHOTENSTVÍ V I. TRIMESTRU (ČR)

▪ 2018 - doposud

- Do 49 dnů sekundární amenorey - do g.h. **7+0** - CRL do **9mm**
- UZ vyšetření / hCG z krve
- Není nutné čekat do zobrazení vitálního zárodku
- Lze užít i u velmi časných těhotenství, kdy nitroděložní těhotenství na UZ ještě nediodnostikujeme (<6 týdnů amenorey), ale řídíme se na základě hodnoty hCG – **těhotenství neznámé lokalizace a nejisté prosperity – VEMA (Very Early Medical Abortion)**
- Lze užít i u zamklých těhotenství

VERY EARLY MEDICAL ABORTION

- Pozitivní těhotenský test
- Bez průkazu nitroděložního těhotenství – **těhotenství neznámé lokalizace a nejisté prosperity**
  - Prázdna dutina děložní/vysoká sliznice, struktura podobná gestačnímu váčku (gestational sac like structure)
- Bez známek či symptomů ektopického těhotenství
- Nechtěné těhotenství
- Žena nechce čekat na další vyšetření, chce ukončit rovnou těhotenství

VEMA – VÝHODY PRO ŽENU

- Snížení času než dojde k potratu
  - Velká část žen volí farmakologické ukončení těhotenství z důvodu, že může být provedeno brzy
- Kratší doba po kterou budou přítomny těhotenské příznaky
- Dřívější outcome + follow up v případě selhání metody
- Méně bolesti
- Menší krevní ztráty
- Provedení potratu dříve než je viditelný zárodek

- Čím dál tím více preferovaná metoda

VEMA – NEVÝHODY PRO ŽENU

- Zbytečná léčba v případě ektopického těhotenství
- Iniciální odběr hCG ze séra
- Follow-up návštěva s odběrem hCG ze séra
- Overtreatment v případě, že by došlo ke spontánnímu potratu
- Méně času na rozmyšlení svého rozhodnutí

RIZIKO EKTOPICKÉHO TĚHOTENSTVÍ?

VEMA A EKTOPICKÉ TĚHOTENSTVÍ

- Mifepriston a Misoprostol nejsou určeny k léčbě ektopického těhotenství
- Díky řádnému follow-up, zachyceno ektopické těhotenství včas – často dříve než u chtěných těhotenství
- VEMA nezvyšuje riziko komplikací ektopických těhotenství

Čekání na průkaz nitroděložního těhotenství není nutné a nezlepšuje léčbu ektopického těhotenství

VEMA A EKTOPICKÉ TĚHOTENSTVÍ

Epub 2017 Sep 27.

Efficacy and safety of very early medical termination of pregnancy: a cohort study

I Bizjak¹, C Fiala^{1 2}, L Berggren³, H Hognert³, I Sääv^{1 4}, J Bring⁵, K Gemzell-Danielsson¹

Affiliations + expand

PMID: 28856829 DOI: [10.1111/1471-0528.14904](https://doi.org/10.1111/1471-0528.14904)

Abstract

Objective: To assess the efficacy and safety of medical termination of pregnancy (MTO) when no intrauterine pregnancy (IUP) is confirmed on ultrasound.

WILEY Full Text Article

ACTIONS

“ Cite

📖 Collections

SHARE

VEMA A EKTOPICKÉ TĚHOTENSTVÍ

- Srovnání těhotných žen podstupujících farmakologické ukončení – skupina průkazu bez nitroděložního těhotenství (IUP) a žen s prokázaným IUP, celkem **2643 žen**
- Není rozdíl v **účinnosti**: 1 120 (**98,2%**) mělo úspěšný MTOP (medical termination of pregnancy) ve skupině bez IUP v.s. 1 458 (**97,1%**) u žen s IUP
- Signifikantně větší podíl **inkompletních potratů** a nutnosti chirurgické intervence či opakovaní podání misoprostolu ve skupině s IUP – 64 (**4,3%**) vs 21 (**1,8%**) ve VEMA skupině
- 3 případy ektopického těhotenství ve skupině VEMA, zavčas diagnostkovány a léčeny

NAŠE ZKUŠENOSTI

▪ Centrum Fetální Medicíny, FNOL

- 2014-2023 - 900 MTOP, z toho 63 VEMA
  - Pouze 1 případ ektopického těhotenství
- 2023 10% VEMA – podíl stále narůstá

▪ Centrum ambulantní gynekologie a primární péče, Brno

- 2020-2023 - 325 MTOP
  - Pouze 1 případ ektopického těhotenství
- Větší zastoupení VEMA - 25-30%

ASPEKTY KE ZVÁŽENÍ

- Diagnostika těhotenství?
- Diagnostika viability?
- Vyloučit ektopické těhotenství?
- Jak potvrdit expulzi?

KONTROVERZE

- Dolní limit pro poskytnutí zdravotní služby?
- Balancujeme
  - Benefity (časné, efektivnější, méně bolesti a krvácení)
  - Nevýhody (nejsme schopni vyloučit ektopické těhotenství)
- Oddálit léčbu u těch, které se již rozhodli pro farmakologické ukončení těhotenství?

JAK POSTUPOVAT?

- Diagnostika těhotenství: hCG z moči/séra
- Před podáním léčiva (1. dávka - Mifegyne): **vstupní hCG** ze séra
- Follow up: za **1 týden + kontrolní hCG**

- **Důležité**
  - Ultrazvuk k vyloučení patologií
  - **Informovaná klientka**
  - Být si vědom (velmi malého) rizika ektopického těhotenství

Farmakologické ukončení těhotenství nemá vliv na ektopické těhotenství, ale může maskovat jeho symptomy

OBÁVANÁ KOMPLIKACE – EKTOPICKÉ TĚHOTENSTVÍ

- Klientka dobře informována
- Máme vstupní hCG a ultrazvukové vyšetření
- Léčba ektopického těhotenství může začít bez většího zpoždění

Započetí farmakologického ukončení těhotenství nemá negativní efekt

V PRAXI

- Pozitivní močový test
- Nechtěné těhotenství, poučená klientka
- Ultrazvuk
- hCG ze séra – **hladinu nemusíme znát** před podáním Mifegyne
- Mifegyne, Mispregnol za 36-48 hodin
- Kontrola + hCG za týden – **pokles hCG min. o 80%**

- **V případě vyčkávacího postupu**
  - Další návštěva za týden - diagnostikujeme nitroděložní těhotenství a začneme s MTOP
  - Follow-up již stačí za 2-3 týdny nebo provedení nízkosenzitivního močového testu (hCG nad 1000)
  - **Změní se finální výstup???**

HCG Levels Chart in Pregnancy

Weeks from Last Menstrual Period	Amount of hCG in mIU/mL
3	5 - 50
4	5 - 426
5	18 - 7,340
6	1,080 - 56,500
7-8	7,650 - 229,000
9 - 12	25,700 - 288,000
13 - 16	13,300 - 254,000
17 - 24	4,060 - 165,400
25 - 40	3,640 - 117,000
Non-Pregnant	55 - 200

premom

- Sérové koncentrace hCG začínají stoupat za 4-7 dní po implantaci
- Vzestup sérového hCG je exponenciální – koncentrace se dvojnásobí za 1,5-2 dny u prosperujících nitroděložních těhotenství
- **Míra nárůstu se mezi jednotlivci značně liší**

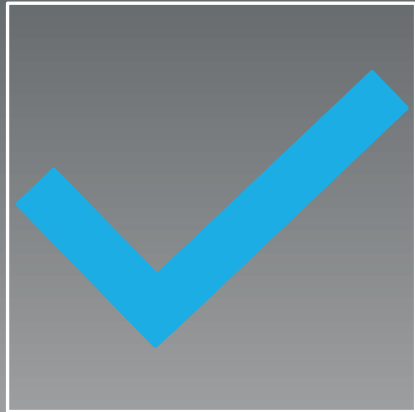

ZÁVĚR - VEMA

- Stejná, velmi vysoká, účinnost jako v případě nitroděložních těhotenství
- Stejně bezpečná
- Díky časnému follow-up má potenciál snížit riziko komplikací u ektopického těhotenství
- Doporučení - **vyhnout se zbytečnému oddálení**
  - nabídnout možnost farmakologického ukončení těhotenství ihned, jakmile je žena rozhodnuta

DĚKUJI ZA POZORNOST

Sekce pro antikoncepci a
reprodukční zdraví ČGPS ČLS
JEP

Kontracepce.cz

DĚKUJI ZA POZORNOST

